

**የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት
ልሳነ ሕግ ጋዜጣ
LISSANE HIG GAZETA
Of the Benishangul Gumuz Regional State**

----- ዓመት ቁጥር -----
----- ዓ.ም

በቤ/ጉ/ክ/መንግስት ክልል ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ
Issued under the auspices of the Council of the Benishangul
Gumuz Regional State

----- year
number-----
Assosa -----

ማውጫ
አዋጅ ቁጥር 167/2011
የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ዋና
አዲተር መስሪያ ቤትን ስልጣንና ተግባር
ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ

Content
Proclamation No. 167/2019
A Proclamation Issued to Revise the the Power
and Duty's of the Benishangul Gumuz Regional
State Auditor General office

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት የዋና አዲተር
መስሪያ ቤት ለማቋቋምና ስልጣንና ተግባራት ለመወሰን
የወጣውን አዋጅ ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ፤

**An Amendment proclamation Issued to Establish
and Determine the Powers and Duties of the
Office of Auditor General in the Benishangul
gumuz Regional State**

መግቢያ
የክልሉን አዲት ሥርዓት በሚገባ ማጠናከሩ የክልሉን
ኢኮኖሚ ከግልጽነትና ከተጠያቂነት ጋር ይበልጥ አቀናጅቶ
ለመምራትና ለማስተዳደር የሚያስፈልገውን አስተማማኝ
መረጃ በማግኘት ረገድ ከፍተኛ ፋይዳ እንደሚኖረው
በመታመኑ፤

INTRODUCTION
Whereas, strengthening the Audit system has great
contribution with regard to having access to reliable
data necessary to proper management and
administration of the Regional State Economy;

በልዩ ልዩ የልማትና አስተዳደር መስኮች የተሰማሩ
የመንግስት መስሪያ ቤቶችና ድርጅቶች የገንዘብ አስተዳደር
ተገቢውን የሂሳብ አያያዝ ስርዓት የተከተለ ፤ የገቢ
አሰባሰባቸው ፤ የወጪ አፈቃቀዳቸው ፤ የበጀትና የንብረት
አስተዳደራቸው የመንግስት ሕጎችን ፤ ደንቦችንና
መመሪያዎችን ተከትሎ የተፈጸመ መሆኑን እንዲሁም
እቅድና ፕሮግራሞቻቸውን በቅልጥፍና አስፈላጊ ሆኖ
በመገኘቱ፤

Whereas, it has become necessary to ascertain that
the financial management of government of
government offices and organizations which get
involved in various development and administrative
sectors follow proper accounting procedures that
the manner of revenue collection, fund
disbursement and property management is
executed in accordance with government rules,
regulations and directives and that their plans and
programs are carried out efficiently and
economically with a view to attaining their
objectives;

በክልሉ መንግሥት አወቃቀር በሚገኙ መስሪያ ቤቶች ውስጥ የአሰራር ግልጽነት ፤ ውጤታማነት እና የፋይናንስ ተጠያቂነት ለማስፈን አዲት አንዱ መሳሪያ በመሆኑ፤

በመስሪያ ቤቶችን ደረጃ በቅርቡ በተካሄደው መሠረታዊ የስራ ሂደት አሰራር ለውጥ የጥናት ማሻሻያ የተገኘውን ውጤት መገኘት በማድረግ ይህንኑ ተግባር ወደ ላቀ ደረጃ ለማሸጋገር የክልሉን ዋና አዲተርና የመሥሪያ ቤቱን ገለልተኝነት፤ የሙያነባነትና አሰራር ይበልጥ ማሻሻልና ማጠናከር እንደሚገባ በመታመኑ፤

ክልሉ ግልጽነትና ተጠያቂነትን የማስፈን የሚያደርገው ሁሉን አቀፍ እንቅስቃሴ ውጤታማነት እንዲኖረው የክልሉን ዋና አዲተርና የመሥሪያ ቤቱን የሙያ ነጻነት ፤ አደረጃጀትና አሰራር ይበልጥ የማሻሻልና የማጠናከሩ አስፈላጊነት ስለታመነበት፤

የአዲት ስራው በወቅቱ ያለውን ዓለም-አቀፍ የሙያ መርህና ደረጃ የጠበቀ፤ በክልል ተቋማትና የበጀት ስፋት አንጻር አገልግሎቱን ማዳረስና የጥራት ደረጃውንም ማጠናከር በማስፈለጉ፤

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ም/ቤት በተሻሻለው የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 3-1 ድንጋጌዎች መሠረት የሚከተለውን አውጇል።

WHEREAS, audit is one instrument to prevail transparency, effectiveness and financial accountability in government offices with in regional State structure;

WHEREAS, it has become necessary to further improve and ensure the professional independence of the General Auditor and Office of the Region, based on the findings of the re calibration of Business Process re- engineering thereon;

WHEREAS, it has become necessary to further improve and ensure the professional independence of the General Auditor and Office of the Region, based on the findings of the Business Process re- engineering thereon;

WHEREAS, it is necessary to address the service and strengthened the quality standard of the the audit work having the contemporary international professional principle and standard on the basis of budget and wideness of the regional institutions;

NOW, THEREFORE, the Council of the Benishangul gumuz Region, in accordance with the powers vested in it under Sub-article 3-1 of Article 49 of the Revised Constitution of the Region, hereby proclaimed as follows:

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “ በቤኒሻንጉል-ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት የዋና አዲተር መስሪያ ቤት ማቋቋሚያ ፣ ስልጣንና ተግባራት መወሰኛ አዋጅን ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 167/2011 ዓ.ም ” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

አንቀጽ 2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

1. "ምክር ቤት" ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ምክር ቤት ነው፤
2. "የክልል መንግስት መሥሪያ ቤት" ማለት ቢሮ፣ ኮሚሽን፣ ጽ/ቤት፣ ባለስልጣን፣ ተቋም፣ ኤጀንሲ ወይም ማናቸውም ሌላ የክልሉ መንግስት መሥሪያ ቤት ነው፤
3. "ድርጅት" ማለት ማናቸውም በሙሉ ወይም በከፊል የክልሉ መንግስት የሆነ የማምረቻ ፣ የማከፋፈያ ፣ የአገልግሎት ሰጭ ወይም ሌላ የንግድ ድርጅት ነው፤
4. "የተራድኦ ሂሳብ" ማለት የብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ወይም የዚሁ መንግስት ማናቸውም መሥሪያቤት ወይም ድርጅት በዓይነት ወይም በጥሬ ገንዘብ ከእርዳታ ሰጪ አካላት የተቀበለው የብድር ወይም የእርዳታ ሂሳብ ነው፤

PART ONE

GENERAL PROVISIONS

1. Short title

This proclamation may be cited as “A proclamation issued to Amend the Auditor General Office Establishment and Determination of Its Powers and Duties Proclamation No. 167/2019.”

Article 2: Definitions

Unless the context requires otherwise, in this proclamation:

1. “**Council**” means the Council of the Benishangul Gumuz Region.
2. “**Regional Government Office** “means Bureau, Commission, Office, Authority, institution, Agency, or any other regional Government office.
3. “**Organization**” means any production, distribution, service rendering or other trade organization wholly or partially owned by the regional state.
4. “**Donors Account**” means any loan or assistant received in cash or in kind by the National regional Government or any Office of same organization.

5. « መ/ቤት ማለት » የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት ዋና አዲተር መስሪያ ቤት ማለት ነው።
6. " ክልል ማለት " የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት ነው ።
7. " መስተዳድር ምክር ቤት " ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት መስተዳድር ም/ቤት ነው።
8. «ሰዉ » ማለት የተፈጥሮ ሰዉ ወይም በህግ የሰዉነት መብት የተሰጠዉ አካል ነዉ።
9. «አዲተር» ማለት በክልሉ ዋና አዲተር መስሪያ ቤት ውስጥ በፋይናንስና ህጋዊነት ፣ በክዋኔና አካባቢ ጥበቃ፣ በአዲት ጥራት ማረጋገጥ ትምህርትና ስልጠና ጥናትና ምርምር ፣ በመረጃ አዲት ፣ በልዩ አዲትና በሌሎች የአዲት አይነቶች በየትኛውም ደረጃ በአዲተርነት ተመድቦ የሚያገለግል ሙያተኛ ሲሆን በኮንትራት የሚቀጠሩትንም ይጨምራል ።
10. "ዋና አዲተር" እና "ምክትል ዋና አዲተር " ማለት በተሻሻለው በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 117 ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ መሠረት የተሾሙ የስራ ኃሊፊዎች ናቸው።
11. "ዓለም-አቀፍ የአዲት ደረጃዎች" ማለት በዓለም-አቀፍ የዋና አዲተሮች ድርጅትና የአፍሪካ ዋና አዲተሮች ተቋም አማካኝነት በየጊዜው እየተሻሻለ በስራ ላይ የዋሉትና ሃገራችን የተቀበለቻቸው ዓለም-አቀፋዊ የአዲት አሰራርና አፈፃፀም ደረጃዎች ናቸው።
12. " ቢሮ" ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ነው።

5. The «**Office**» means the office of Benishangul gumuz Regional state office of auditor general :
6. The « **Region** " means the Benishangul gumuz Regional stater
7. The addimenstrative cauncel means the Benishangul Gumuz Regional State addimenstrative cauncel
8. "**Person**" means any physical person or Juridicalperson.
9. "**Auditor**" means an expert who is assigned as an auditor including contractual employees to serve in the regional auditor general office in finance and legality, performance, environmental protection, audit quality assurance training& research development, IT audit, special audit and other audit types at any level.
10. "**Auditor General**" and " **Deputy Auditor General** " means Heads assigned in accordance with the Provision of Article 117 Sub article 1 of the Revised Benishangul gumuz Regional Constitution.
11. "**International Audit Standards**" means international audit procedure and performance standards that are applicable, being improved from time to time by the International Auditor Generals Organization and the African Auditor Generals Institution, and that our country has adopted.
12. "**Bureau**" means the Benishangul Gumuz Regional State Finance and Economic development bureau.

አንቀጽ 3. የጾታ አገላለጽ

በዚህ አዋጅ ውስጥ በወንድ ጾታ የተደነገገው የሴትንም ጾታ ያካትታል።

አንቀጽ-4 ተጠሪነት

የመሥሪያ ቤት ተጠሪነት ለክልል ምክር ቤቱ ይሆናል።

አንቀጽ 5. ዋና መሥሪያ ቤት

የመሥሪያ ቤቱ መደበኛ አድራሻ በአሶሳ ከተማ ሆኖ እንደ አስፈላጊነቱ በክልሉ ውስጥ በተለያዩ ሥፍራዎች ቅርንጫፍ ጽ/ቤቶችን ሊያቋቁም ይችላል።

አንቀጽ 6. የመሥሪያ ቤቱ ዓላማዎች

መሥሪያ ቤቱ በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከተሉት ዓባይነት ዓላማዎች ይኖሩታል፤

1. የክልሉን ዕቅድና በጀት በሚገባ ለመምራትና ለማስተዳደር የሚያስፈልገውን አስተማማኝ መረጃ ለማግኘት የሚረዳ የአዲት ስርዓት መመሥረትና ማጠናከር፤
2. የክልሉ መንግስት ገንዘብና ንብረት በሕግ መሠረት መሰብሰብ፣ መጠበቅና በአግባቡ ሥራ ላይ መዋሉን ማረጋገጥ፣ውጤቱንም ለምክር ቤት ሪፖርት ማቅረብ፤
3. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር በክልሉ ውስጥ የሂሳብ አያያዝና የአዲት ሙያ እንዲያድግና እንዲዳብር ጥረት ማድረግ፤
4. የክልሉ-መንግስት መሥሪያ ቤቶች እና ድርጅቶች ሂሳብ አዲት የሚደረግበትን ደረጃ ማውጣትና ተግባራዊ መሆኑን መከታተል፤

Article 3. Gender reference

Provision of this proclamation set in the masculine gender shall also apply to the feminine gender

Article 4. Accountability

The Office is accountable to the Regional Council.

Article 5. Head Office

The regular address of Office shall be in Assosa, and may establish branch offices in various places in the region as may be necessary.

Article 6. Objectives of the Office

The Office shall have the following main objectives as per this proclamation:

1. Establish and strengthen the audit system helpful for getting reliable information required for the proper management and administration of the plans and budget of the region.
2. Ascertain that all receivable money and property of the Regional Government are collected, preserved and used properly in accordance with laws and regulation of the regional government and report the same to the council.
3. Make efforts in cooperation with the concerned organs to promote and strengthen profession of accounting and auditing in the region.
4. Develop standards by which the accounts of the Offices and organizations of the Regional Government to be audited and follow up the implement of same thereof.

አንቀጽ 7.ድርጅታዊ አቋም

Article 7. Organizational Structure

1. መስሪያ ቤቱ የሚከተሉት አካላት ይኖሩታል ።

1. The office shall have the following

ሀ. ዋና አዲተር

a.General auditor

ለ. ምክትል ዋና አዲተር

b. Deputy General Auditor

ሐ. የየዘርፉ ዳይሬክተሮች

c.Sectoral Directors,

መ. የየዘርፉ ቡድን መሪዎች(የየዘርፉ ማናጀሮች)

d. Sectoral Team leader

ሠ.ፈጻሚ አዲተሮችና ሌሎች አስፈላጊ ባለሙያዎችና ሠራተኞች ይኖሩታል።

e.Performing auditors and other necessary staffs.

2. የመስሪያ ቤቱ ሥራ አመራር በዋና አዲተሩ የሚመራ ሆኖ ምክትል ዋና አዲተርን፣ የየዘርፉን ዳይሬክተሮችና እንዳስፈላጊነቱ የአዲት ቡድን መሪዎችን ወይም አዲት ማኔጀሮችን ሊያካትት ይችላል።

2. While the leadership of the office is led by the auditor general, it may comprise deputy auditor generals, sectoral directors and as deemed as necessary, audit team leaders or audit managers.

3. የዚህ አንቀጽ 1 እና 2 ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ መስሪያ ቤቱ ለስራው ባስፈለገ መጠን ሌሎች ዋና እና ደጋፊ የስራ ሂደቶች ሊኖሩት ይችላል።

3. Without prejudice the provisions of 1 and 2 of this Article, the Office may have other main and support process owners, as the work demands thereof.

ክፍል ሁለት
ስልጣንና ተግባር

አንቀጽ 8.

የመሥሪያ ቤቱ ሥልጣንና ተግባር፤

1. መሥሪያ ቤቱ በሕግ የተሰጠውን ተግባር ለማከናወን የሚያስፈልገው ሥልጣን ሁሉ ይኖረዋል።
2. በዚህ አጠቃላይ አነጋገር ሳይወሰን መሥሪያ ቤቱ፤
 - ሀ. የክልሉ መንግስት መሥሪያ ቤቶች አና ድርጅቶች ሂሳብ አዲት ያደርጋል፤ ያስደርጋል፤
 - ለ. ለክልሉ መንግስት መሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች የተለገሱ እርዳታዎችንና ስጦታዎችን አዲት ያደርጋል፤ ያስደርጋል፤
 - ሐ. የክልሉ መንግስት መሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች ያስገኙት ውጤት ሕጉን የተከተለ፣ ኢኮኖሚያዊ በሆነ አሠራር የተፈጸመ መሆኑንና ተፈላጊውን ግብ መምታቱን ለማረጋገጥ የክዋኔና የአካባቢ ጥበቃ አዲት ያደርጋል፤ ያስደርጋል፤
 - መ. በክልሉ ውስጥ የመረጃ አዲት ያደርጋል ፤ ያስደርጋል።

Part Two

Powers and Duties

Article 8.

Powers and Duties of the Office

1. The Office shall have all powers necessary for the performance of the duties entrusted to it by law.
2. With out being limited to the generality of this statement, the Office shall:
 - a. Audit and cause same to be audited the account of the Regional Government Offices and organizations;
 - b. Audit and cause to be audited assistances and donations given to the regional government offices and organizations;
 - c. Carry out or cause to be carried out the examination of performance and environmental protection audit to ensure whether the whole system of control of the regional Government Offices and organizations is adequately devised and implemented properly and efficiently;
 - d. Carry out or cause to carry out information audit in the region;

ሀ. የክልሉ መንግስት፣ መ/ቤቶችና ድርጅቶች አጠቃላይ የቁጥጥር ስርዓት በበቂ ሁኔታ መነደፉን፣ በትክክለኛ መንገድና በብቃት ተግባራዊ መሆኑን ለማረጋገጥ የሀብት ቁጥጥር አዲት ያደርጋል፣ ያስደርጋል፤

ረ. በመደበኛው አዲት ወቅት የአሰራር ግድፈት ወይም ጉድለት ከመገኘቱ የተነሳ አንድ ሂሳብ በልዩ ሁኔታ አዲት እንዲደረግ በምክር ቤቱ ፤ በክልሉ ፍርድ ቤቶችና በሌሎች የመንግስት መ/ቤቶችና ድርጅቶች አማካኝነት የተጠየቀ እንደሆነ በጉዳዩ ክብደት ላይ ተመስርቶ የዕቅዱ አካል በማድረግ ልዩ አዲት ያደርጋል።

ሰ. ከዚህ በላይ በሰፊና ድንጋጌዎች መሠረት ያከናወነውን የአዲት ሥራ ውጤት ሪፖርት አግባብ ላለው የመንግሥት መስሪያ ቤት ወይም ለድርጅት የበላይ ኃላፊ ያሳውቃል።

ሸ. የአዲቱ ውጤቱ ከፍተኛ ጉድለት መከሰቱንና ወንጀል መፈጸሙን የሚያሳይ ሆኖ ሲገኝ ይህንኑ ለክልሉ ፍትህ ቢሮ፣ ለክልሉ መስተዳድር ም/ቤትና ስነምግባርና ጸረ-ሙስና ኮሚሽን ይልካል።

ቀ. ጉዳዩ ከሚመለከታቸው መሥሪያ ቤቶች እና ድርጅቶች እንዲሁም ከፌዴራልና ከሌሎች ክልላዊ የአዲት መ/ቤቶች ጋር በመመካከር የአዲት ደረጃን /ስታንዳርድ/ እና የአሠራር ስርዓት መወሰኛ መመሪያዎች ያወጣል፤

በ. ከሚመለከታቸው መሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች ጋር በመተባበር ለውስጥ አዲተሮች ተገቢውን ስልጠናና የሙያ ምክር ይሰጣል፤ እንደ አስፈላጊነቱም የውስጥ አዲት ሪፖርት እንዲቀርብለት ሊያደርግ ይችላል፤

e. Carry out and cause to be carry out the examination of resources control audit to ensure whether the whole system of the Regional Government Offices and organizations is adequately devised and implemented properly and efficiently;

f. Undertake special audit assignment based on the seriousness of the matter when requested by the council, regional Courts and other Government Offices and Organizations as well as by the public at large owing to operational mistakes or irregularities to have been identified in the Regular auditing period;

g. Inform audit findings , performed in accordance with the provisions stipulated hereof, to heads of the pertinent office or organization , report to the Bureau of Justice of the Region and the Secretariat of the Head of Government,

h. where the audit findings reveal the occurrence of grave irregularity and the commission of a crime; if related to corruption , it also inform to the Ethics and Anti- corruption Commission of the region;

i. Issue directives of audit standards and operational procedures in consultation with the concerned offices and organizations as well as federal and other regional audit offices;

j. Provide the required training and certificate of competence there to for internal auditors in cooperation with the concerned offices and organizations; be able to cause internal audit report to be submitted to it, as may be necessary;

ተ. አንድ ሂሳብ ወንጀል ባለበት ሁኔታና ታማኝነት በጉደለው አካሄድ መያዙን ለማመን ምክንያት ያለው እንደሆነ ይህንን ሂሳብ የሚመለከቱ ጽሁፎች ፣ መዘክሮች ፣ መዝገቦች ሰነዶችና ከነዚህ ጋር ግንኙነት ባላቸው ሌሎች መረጃዎች ላይ በማሸግና በመመርመር ውጤቱን ለሚመለከተው ያሳውቃል።

ቸ. የክልሉ መንግስት መ/ቤቶችና ድርጅቶች የገንዘብና ንብረት ሂሳብ አያያዝና አጠባበቅ አስመልክቶ በሚያዘጋጃቸው ማንኛውም ሕጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ረቂቅ ስራ ላይ አስፈላጊውን ምክርና አስተያየት ይሰጣል።

ኀ. ከሚመለከታቸው የፌዴራልና የክልል መንግስት መስሪያ ቤቶች ጋር በመተባበር የሂሳብ አያያዝ እና የአዲት ሙያ ትክክለኛውን ፈር ይዞ እንዲዳብር ጥረት ያደርጋል፤

ነ. በክልሉ ውስጥ በአዲት ሙያ ለሚሠሩ አዲተሮች እና የሂሳብ አያያዝ ሥራ ለሚያከናውኑ የአዲት እና ሂሳብ አዋቂዎች በሥራው መስክ ለመሠማራት የሚያስችላቸውን የሙያብቃት የምስክር ወረቀት ይሰጣል ፣ ያድሳል፣ ያግዳል፣ ይሠርዛል ፣ የሙያ ደረጃውን ጠብቀው ማከናወናቸውን ይከታተላል፤ ስልጠናና ምክር ይሰጣል ። አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘውም በህግ አግባብ ክስ ይመሰርታል።

k. where it has to believe that any account has been kept in a presence of criminal condition and dishonest manner, impound such books, documents, ledgers, vouchers and other materials related to such account; investigate and report the result thereto;

l. Give the necessary advise on the financial control, maintenance of accounts and property administration draft laws, regulations and directives to be prepared by offices and enterprises of the Regional Government;

m. Make efforts, in cooperation with the pertinent federal and Regional Offices , that the accounting and auditing promotion be promoted geared in the right direction;

n. Issue, renew, suspend and cancel certificate of competence which enables those auditors performing audit profession and accountants carry out accounting in the region to involve in the field; follow up whether they perform in compliance with the standard; render training and consultancy; and where necessary, institute a case in accordance with the law;

ገ. የግል አዲተሮችንና የሂሳብ አያያዝ ባለሙያዎችን የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለመስጠት፣ ለማገድ እና ለመሠረዝ የሚያስችል ወጥነት ያለው መመሪያ ያወጣል፤

አ. የምስክር ወረቀቶችን በሚሰጥበትና በሚያድስበት ጊዜ በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣ ደንብ የሚወሰነውን የአገልግሎት ዋጋ ያስከፍላል፤

ከ. ኃላፊነቱን በተሟላ ሁኔታ ለመወጣት ይቻለው ዘንድ መጽሐፎችን፣ መዘክሮችን፣ መዝገቦችን፣ ሰነዶችንና ሌሎች መረጃዎችን ለመመልከትና አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ከሕዝብ አገልግሎት ሰጪ ተቋማት መረጃዎችን፣ ዘገባዎችንና ትንተናዎችን ጠይቆ መቀበል ይችላል፤

ኸ. የመስሪያ ቤቱ አዲተሮች ሊከተሉት የሚገባውን ዝርዝር የሙያ ሥነ ምግባር መመሪያ ያዘጋጃል፤

ወ. አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የማናቸውም የክልሉ መስሪያ ቤቶች የወሰጥ አዲተሮች የመስሪያ ቤታቸውን ሂሳብና ንብረት በመመርመር ወጤቱን እንዲገልጹለት ሊያደርግ ይችላል ፡፡

O. Issue a uniform directive that enables to issue, suspend and cancel certificates of competence of private auditors and accountants;

P. Charge fees, which is to determined by a regulation issued pursuant to this proclamation, while issuing and renewing certificate of competence.

Q. May have access to books, records, ledgers, vouchers and other documents, and as when he deems it necessary, require and receives documents, reports, and analysis from public service providing institutions in order to fully discharge his responsibilities

R. Prepare detailed professional code of ethics with which the auditors of the Office have to comply.

S. Whenever necessary, the Regional Offices may conduct internal auditors by explaining the assets and properties of the premises and identifying the results.

ዐ. ከፌዴራል መንግስትና እና ከአቻ ክልል የዋና አዲተር መስሪያ ቤቶች ጋር በመተባበር የሂሳብ አያያዝና የአዲት ሙያ ትክክለኛውን ፈር ይዞ እንዲዳብር ጥረት ይደረጋል ።

ዘ. ከፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ጋር የአዲት ተግባር የሚዳብርበት ሁኔታ በተመለከተ የቅርብ ሥራ ግንኙነት ያደርጋል ።

አንቀጽ 9.

የክልሉ ዋና አዲተር ስልጣንና ተግባር

የክልሉ ዋና አዲተር የመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ በመሆን በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 ሥር ለመሥሪያ ቤቱ የተሰጠውን ሥልጣንና ተግባር በሥራ ላይ ከማዋል በተጨማሪ ከዚህ የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

1. የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ አዘጋጅቶ የሚልከውን የክልሉ መንግሥት የተጠቃለለ ሂሳብ በስምንት ወራት ውስጥ አዲት አድርጎ የተገኘውን ውጤት ከአስተያየት ጋር ለቢሮው ይመልሳል፤
2. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 2 ከፊደል ተራ ሀ እስከ ረ በሰፈሩት ድንጋጌዎች መሠረት የተከናወኑትን ተግባራት የሚገልጽ የጉባኤ ዘገባ እያዘጋጀ በየስድስት ወሩ / በዓመት ሁለት ጊዜ / ሪፖርት ለምክር ቤቱ ያቀርባል፤

t. In collaboration With Federal Government and the Regional Office of Auditor- t. t. General, efforts will be made to ensure that accountancy and audit skills are properly developed.

U.The regional office of auditor general work closely with the Federal Auditing Office to develop an audit function.

Article 9

Powers and Duties of the Auditor general

The Auditor general of the Region being the chief Head of the office and in addition to implementing the powers and duties entrusted to the office under article 8 of the proclamation shall have the following specific powers and Duties.

1. Audit the annual accounts of the regional Government prepared and submitted to him by the Finance and Economic Development Bureau with in eight months of receipts and pass his recommendation thereto the Bureau;
2. Prepare and submit semi- annual or twice in the fiscal year report to the council describing performed activities in the Office under provisions provided in sub-article 2(a) to (e) of Article 8 of this proclamation;

3. ለም/ቤቱ የሚቀርቡ የክልል መስሪያ ቤቶችና ድርጅቶች የአዲት ሪፖርቶች ላይ የበጀትና ፋይናንስ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ተገቢውን ክትትል እያደረገ ወቅታዊ እርምጃ ስለሚወስድበት ሁኔታ ያማክራል፤	3. Advise as to how the budget and finance standing committee properly follows up and takes periodic measures on audit reports of the regional state offices and organization submitted to the council;
4. ዓመታዊ የተጠቃለለ ሪፖርት ለማቅረብ እስከተወሰነው ጊዜ ድረስ ሊቆዩ በማይችሉ አስፈላጊና አፋጣኝ ናቸው ብሎ ባመነባቸው ጉዳዮች ላይ ልዩ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለምክር ቤቱ ያቀርባል፤	4. Submit a special report to the council on any matters that should not be deferred pending the time scheduled for presenting the annual consolidated report;
5. ተግባሩን በሚገባ ለማከናወን ይቻለው ዘንድ መሥሪያ ቤቱን ያደራጃል፤	5. Organize the office so as to enable him to properly carry out his duties;
6. ለመሥሪያ ቤቱ ከተፈቀደው የበጀት ወሰን ሳያልፍ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ሙያዊ አገልግሎት ለማግኘት የቻለው ዘንድ ውሎችን ሊዋዋል ይችላል፤	6. May contract out professional services within the budget limit allocated for the office where the need arises;
7. ለምክር ቤቱ በሚቀርቡት የመንግስት ሂሳብ አዲት ሪፖርት ፣ የመሥሪያ ቤቱን ሥራዎች የሚገለጹ ዓመታዊ ሪፖርትና ልዩ ዘገባዎች ላይ መፈረምን ማይጨምር በዚህ አንቀጽ ሥር የተሰጡትን ስልጣንና ተግባራትን በወክልና ሊሰጥ ይችላል ።	7. May delegate power and duties provided in under 8this article hereof except the signing on audit reports of government accounts(consolidated fund account) annual report describing the activities of the office and on various reports;

አንቀጽ 10.

የምክትል ዋና አዲተር ሥልጣንና ተግባር

ምክትል ዋና አዲተር፣

1. የመሥሪያ ቤቱን የአዲት ሥራዎች በማቀድ፣ በማደራጀት፣ በመምራት፣ በማስተባበር እና በመከታተል ዋና አዲተሩን ይረዳል።
2. ዋና አዲተሩ በማይኖሩበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ እርሱን ተክቶት ይሠራል።
3. በዋና አዲተሩ የሚመሩለትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።

አንቀጽ 11. ውክልና ስለመስጠት

1. መሥሪያ ቤቱ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 2 ከፊደል ተራ ሀ እስከ ረ በሰፈሩት ድንጋጌዎች ሥር የተመለከቱትን ሥልጣንና ተግባራት እንደ አስፈላጊነቱ ለፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያቤት፣ ለሌሎች ክልላዊ የአዲት መሥሪያ ቤቶች ወይም ለግል የአዲት ሥራ ድርጅቶች በውክልና ሊሰጥ ይችላል።

Article 10.

Powers and Duties of the Deputy Auditor General

The Deputy Auditor General shall:

1. Assist the Auditor General in planning, organizing and directing, coordinating and controlling the audit activities of the office;
2. Perform in the absence of the Auditor General or where incapable of the latter to carry out his functions;
3. Carry out other functions assigned to him by the Auditor General.

Article 11. Delegation

1. The Office may delegate the powers and duties indicated under the provisions provided in sub- articles 2 (a) to (e) of Article 8 of this proclamation to the Office of the Federal Auditor General, other regional Audit Offices or to private Audit operation organizations as deems necessary.

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌዎች መሠረት ውክልና የተሰጣቸው የአዲት አካላት በመሥሪያ ቤቱ የወጣውን የአዲት ደረጃና የአሠራር ሥነ ስርዓት መከተልና የደረሱበትን ውጤት ለመሥሪያ ቤቱ የማሳወቅ ኃላፊነት ይኖርባቸዋል።

3. መሥሪያ ቤቱ በውክልና ተቀባይ አካላት የተደረገው አዲት የአዲት ደረጃውን የተከተለ መሆኑን ያረጋግጣል፤ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝም የአዲት አገልግሎቱ ወጪ በአዲት ተደራጊ መሥሪያቤቶች እንዲሸፈን ያደርጋል።

ክፍል ሦስት

አሻሻያ

አንቀጽ 12.

የክልሉ ዋና አዲተር እና ምክትል ዋና አዲተር አሻሻያ

1. የክልሉ ዋና አዲተር እና ምክትል ዋና አዲተር በክልሉ ርዕሰ መስተዳድር አቅራቢነት በምክር ቤቱ ይሾማሉ።

2. እጩ ተሟላቾች በአዲት ሙያና በፋይናንስ ሥራ አመራር እንዲሁም በመንግስት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች ረገድ ተገቢው የትምህርት ዝግጅትና ሥልጠና የተካበተ የሥራ ልምድና አስተማማኝ የብቃት ደረጃ እንዲኖራቸው ያስፈልጋል።

2. The Audit bodies which are delegated pursuant to the provision of sub-article 1 of this article are responsibly bound to follow the auditing standards and procedures set by the Office and to notify the finding they attain to the Office;

3. The office shall ensure that the audit carried out by the delegated bodies comply with the auditing standards, and where found necessary it shall cause the expense such audit service to be covered by the Offices subject to auditing

Part three

Appointment.

Article 12.

Appointment of the Auditor General Deputy Auditor General.

1. The Council shall appoint the Auditor general and Deputy Auditor General of the Region up on their recommendation by the Head of the Regional Government.

2. The appointees are required to have relevant educational back ground as well as training, accumulated experience and reliable degree of efficiency with regard to audit profession and fiscal management as well as government policies and strategies.

3. ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 2 ሥር የተደነገገው እንደ ተጠበቀ ሆኖ እጩ ተገቢነቱ በታሪካዊነቱና በታማኝነቱና በሥነ ምግባራቱ መልካም ስም ያተረፉ መሆን ይገባቸዋል።

3. With out prejudice to the stipulation under sub-article 2 hereof, appointees shall earn good reputation for diligence, honesty and good conduct.

አንቀጽ 13.

ከፖለቲካ ፖርቲ አባልነት ገለልተኛ ስለመሆን

1. ዋና ኮሚሽነር እና ምክትል ዋና ኮሚሽነር ከማንኛውም ፖለቲካ ፖርቲ አባልነት ገለልተኛነት ይሆናሉ።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የተደነገገው ቢኖርም ዋና ኮሚሽነር እና ምክትል ዋና ኮሚሽነር ፖለቲካ ፖርቲ ውስጥ ገብተው በየትኛውም ደረጃ መሳተፍ ከፈለጉ በቅድሚያ የያዙትን ኃላፊነት መልቀቅ ይኖርባቸዋል።

Article 13.
Neutrality from Part Membership

1. The Auditor General and the Deputy Auditor General shall be neutral from any political party membership.
2. Notwithstanding the stipulation under sub-article 1 of this article, the Auditor General and Deputy Auditor general shall cease to hold office where they seek to join a political party and participate in any level.

አንቀጽ 14.

Article 14

ስለ ክፍያና ጡረታ

Remuneration and Pension

1. የዋና ኮሚሽነርና የምክትል ዋና ኮሚሽነር የደመወዝ፣ የአበልና ልዩ ልዩ ጥቅማ ጥቅሞች ለክልሉ ምክር ቤት ወይም በውክልና ለርዕሰ መስተዳድሩ በየጊዜው እየቀረበ ይወሰናል።

1. Salary, allowance and various benefits of the Auditor General and Deputy Auditor General shall frequently be determined by the Council, or up on delegation, by the Head of the Regional Government.

2. ዋና አዲተርና ምክትል ዋና አዲተር በአገልግሎት ዘመናቸው ማብቂያ ላይ እድሜያቸው ለጡረታ ያልደረሰ ከሆነ አግባብ ባለው ሕግ መሠረት በየትኛውም የመንግስት መስሪያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት ተቀጥረው ወይም ተመድበው ሊያገለግሉ ይችላሉ።

አንቀጽ 15

የስራ ዘመን

የዋና አዲተር እና ምክትል ዋና አዲተር የአገልግሎት ዘመን ስድስት ዓመት ይሆናል።

1. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የተመለከተው የሥራ ዘመን ሲያበቃ ዋና አዲተር እና ምክትል ዋና አዲተር በምክር ቤቱ ከታመነባቸው እንደገና ሊሾሙ ይችላሉ።

2. ከላይ በንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው ቢኖርም በማንኛውም ሁኔታ ዋና አዲተርና ምክትል ዋና አዲተር ከሁለት ዙር በላይ ሊያገለግሉ አይችሉም።

አንቀጽ 16.

ተሻሻያዎች ከኃላፊነት ስለሚነሱበት ሁኔታ

ማንኛውም የመስሪያ ቤቱ ተሻሻሪ ከሚከተሉት ምክንያቶች በአንዱ ወይም በሌላው ከኃላፊነት ሊነሳ ወይም ከሥራ ሊሠናበት ይችላል፡-

1. በሕመም ምክንያት ሥራውን በሚገባ ለማከናወን የማይችል መሆኑ ሲረጋገጥ፤

2. Where the Auditor General or Deputy Auditor General do not attain the retirement age at the end of their term of office, they may serve being employed or assigned in any government Offices or enterprises in accordance with relevant law.

Article 15.

Term of Office

The term of office of the Auditor General and Deputy Auditor General shall be six years.

1. Up on the expiry of the term of offices specified under sub- article 1 of this article, the Council may appoint the Auditor General and Deputy Auditor General up on confidence.

2. Notwithstanding the stipulation under sub-article 2 of this articl, the Auditor General and Deputy Auditor General shall not be allowed to serve more than two terms.

Article 16.

Grounds for Removal of Appointees

Any appointee of the may be suspended from responsibility or discharged from work up on one or the other following reasons:

1. Where it is ascertained that he is incapable of properly discharging his duties due to illness;

2. ግልጽ የሆነ የሥራ ችሎታ ማነስ የሚታይበትሆኖ ሲገኝ፤
3. በሥራው ላይ በሚያሳየው ችልተኝነት ማህበረሰብ ወይም ምንግብረ ብልሹ ሆኖ ሲገኝ፤
4. ሙስና ወይም ሕግን የሚጸረር የወንጀል ድርጊት መፈጸሙ በበቂ ማስረጃ ሲረጋገጥ፤
5. ምክር ቤቱ ካስፈለገው አገልግሎቱን ለማራዘም የሚኖረው ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ በሕግ ከተወሰነው የጡረታ መውጫ ሲደርስ፤
6. የሥራ ዘመኑ ሲያበቃ፤
7. ቀጣይነት ባለው የጤና ጉድለት ወይም በቂ በሆነ ሌላ ምክንያት በገዛ ፈቃዱ በጽሁፍ የሥራ መልቀቂያ ጥያቄ ሲያቀርብ፡፡
8. በዚህ አንቀጽ ከ30-ስ አንቀጽ/1// እስከ/7/ ያሉት ተፈጻሚ የሚሆኑት ለምክር ቤቱ ቀርቦ ሲጸድቅ ይሆናል፡፡

2. Where he manifests incompetence;
3. .Where is guilty of neglect of duty or of malfeasances;
4. Where it is confirmed with sufficient evidence commits corrupt practices or unlawful act;
5. Where up on reaching the age of retirement determined by law with out limiting to the power vested in the Council to extend the term of office as it deems necessary;
6. Up on termination of his terms of office;
7. Where he makes a written request to vacate the office or account of continued ill health or for any other sufficient reason.
8. The provisions from sub article /1/ to /7/ of this Article shall be effected up on when decided by the Regional council in accordance with its rules of decision procedure

አንቀጽ.17

ክፍት የሥራ ቦታን ስለመሙላት

1. የክልሉ ዋና አዲተር በዚህ አዋጅ አንቀጽ 16 ሥር በተዘረዘሩት ምክንያቶች ፣ ከኃላፊነት የተነሳ ፣ ከሥራ የተሰናበተ ወይም ከዚህ ዓለም በሞት የተለየ እንደሆነ ምክትል ዋና አዲተር እርሱን ተክቶ ይሠራል፤ ሆኖም ተተክቶ የሚሠራበት ጊዜ ከአንድ ዓመት መብለጥ የለበትም፡፡
2. የክልሉ ዋና አዲተር እና ምክትል ዋና አዲተር ቦታ በተመሳሳይ ጊዜ ክፍት የሆነ እንደሆነ የክልሉ በአፌጉባኤ ከዋና የስራ ሂደት ባለቤቶች መካከል አንዱን ምክር ቤቱ እስከ ሚሰበሰብበት ጊዜ ድረስ በጊዜያዊነት መደብ ሊያሠራ ይችላል፡፡

**ክፍል አራት
ግዴታዎችና ተጠያቂነት**

አንቀጽ 18.

የአዲት ተደራጊዎች ግዴታ

1. ማንኛውም ሰው አዲተር ለአዲት ሥራ አስፈላጊ ናቸው ያላቸውን ሰነዶች፣ የቃል ማስረጃዎች እና /ወይም ሌሎች መረጃዎችን እንዲያቀርብ በተጠየቀ ጊዜ ወዲያውኑ የማቅረብ ግዴታ አለበት፡፡

Article 17.

Filling in a Vacant Position

1. The deputy Auditor general performs in the place of the Auditor General of the Region where the latter gets removed from responsibility, discharged from work for reasons specified in under Article 16 of this proclamation or becomes deceased.
2. Where the posts of the general Auditor and Deputy General Auditor are simultaneously vacant Speaker of Regional council shall temporarily assign one of the core process owners, till the time the Council held its meeting.

Part four

**Duties and Accountability
Article 18.**

Duties of those Subject to Auditing

1. Any person shall be duty bounded where requested to immediately make available documents, oral evidences and /or other information that the auditor deems them necessary for auditing.

2. መስሪያ ቤቱ እንዲቆጣጠራቸው በዚህ አዋጅ ስልጣን የተሰጠውን አካላት ገንዘብ ወይም ንብረት የተረከበ፣ ወጪ ያደረገ፣ የከፈለ ወይም የግዥ ፋይናንስና ንብረት አስተዳደር ደጋፊ የስራ ሂደት ባለቤትና ፈጻሚ ባለሙያዎችም የሆኑ ማንኛውም ሰው ሲጠየቅ ሂሳቡን አዲት የማስደረግ ግዴታ አለበት።

3. አዲት ተደራጊ መስሪያ ቤቶች በመስሪያ ቤቱ በተላኩ ሪፖርቶች ውስጥ የተገለጹ ግኝቶችን አስመልክቶ ተገቢውን የእርምጃ እርምጃ እንዲወስዱ በተሰጡ የማሻሻያ ሃሳቦችና አስተያየቶች መሠረት የአዲት ሪፖርት ከደረሰቸው ቀን ጀምሮ ለፋይናንስና ህጋዊነት አዲት ከ15 ቀናት፣ ለክዋኔና ለተጠቃላይ ፈንድ ሂሳብ አዲት ከ30 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ እርምጃ የመውሰድ እና ውጤቱን የማሳወቅ /ምላሽ የመስጠት ግዴታ አለባቸው።

4. ማንኛውም አዲት ተደራጊ አካል መስሪያ ቤቱ ተግባርና ኃላፊነቱን ለመወጣት ይቻለው ዘንድ ለመደበው አዲተር ሥራውን ለማካሄድ የሚያስችለው የተሟላ ቢሮና የሥራ መገልገያ አዘጋጅቶ የመስጠት ግዴታ አለበት።

2. Any person who has received expended and paid money or property, who is in charge of accounts of bodies, which the office supervises in accordance with the power vested in it by this proclamation, shall be duty bound to get his accounts audited when requested.

3. Audit entities shall be duty bound to take corrective measures with in a period not exceeding 15 days for finance and legality audit, not exceeding 30 days for performance and consolidated fund finance audit, in accordance with recommendations given to take an appropriate measure concerning findings stated in reports sent by the office, and notify the result of same thereof.

4. Any audit entities shall be duty bound to provide necessary accommodations for any auditor assigned by the office with a view to discharging his duties and responsibilities

5. የመስሪያ ቤቱ አዲተሮች በክልሉ ባሉት አካባቢዎች ለአዲት ስራ በሚንቀሳቀሱበት ወቅት ለፍትህ አካላት ስለ ደህንነታቸው በሚያሳወቁበት ወቅት የትኛውም ዓይነት አካላዊ ጉዳትና ተጽዕኖ እንዳይደርስባቸው ማድረግ ወይም ደህንነታቸውን ማስጠበቅ ይኖርባቸዋል።

አንቀጽ 19.

የመተባበር ግዴታ

መሥሪያ ቤቱ ስልጣንና ተግባሩን ሥራ ላይ ለማዋል እንዲችል ማንኛውም ሰው አስፈላጊውን ድጋፍ የመስጠት ግዴታ ይኖርበታል።

አንቀጽ 20.

የማስታወቅ ግዴታ

1. የክልሉ ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት የአዲት ሥራ በሚያከናውንበት ጊዜ ወንጀል መፈጸሙን የሚያሳምን በቂ ምክንያት ያገኘ እንደሆነ ይህንኑ ፣ ለክልሉ ጠቅላይ አቃቤ ህግ ፣ ለአዲት ተደራጊው መ/ቤት፣ ለአዲት ተደራጊው መ/ቤት የቅርብ የበላይ ተቆጣጣሪ መ/ቤት፣ ለምክር ቤቱ እና ለርዕሰ መስተዳደር የማሳወቅ ግዴታ አለበት፤
2. መስሪያ ቤቱ በማጭበርበር ፣ በጥሬ ገንዘብ ጉድለት ፣ በንብረት ጉድለት ወይም በሌላ ሁኔታ ወንጀል ስለመፈፀሙ በንኡስ አንቀጽ 1 ላይ ለተጠቀሱት ተቋማት የሚያሳውቀው የሀገሪቱ የገንዘብ የመግዛት አቅም እየታየ የመስሪያ ቤቱ ማናጅመንት ኮሚቴ በሚወሰነው የገንዘብ መጠን ይሆናል ።

5. When auditors are operating in areas of the region, and were informed about their security to the judicial bodies, the judicial bodies they must maintain their safety regardless of their physical and emotional disturbance.

Article 19.

Duty to Cooperate

Any person is duty bound to provide the necessary assistance in order to enable the Office to exercise its powers and duties.

Article 20.

Duty to Notify

1. The Office of the Auditor General of the Region is duty bound to notify to the general attorney, at the auditing office and its immediate higher controlling office, the Council and the Secretariat of the Head of government;
2. In the case of fraud, deficiencies, defects, or other criminal offenses, the office may sent the notification for those mentioned on sub article 1 institution when the amount is determined depending on the purchasing power of money by the management Committee.

አንቀጽ 21.

ጥፋትና ቅጣት

1. ማንኛውም ሰው፡-

ሀ. መሥሪያ ቤቱ ለምርመራ እንዲቀርቡለት የሚጠይቃቸውንና ተገቢነት ያላቸውን ሰነዶች ፣ የቃል ማስረጃዎችና /ወይም ሌሎች መረጃዎች ያላቀረበ ፤

ለ. ሀሰተኛ መሆኑን እያወቀ ወይም እውነተኛ መሆኑን ለማመን ምክንያት ሳይኖረው ማንኛውንም መረጃ ለክልሉ ዋና ኦዲተር የሰጠ፤

ሐ. መ/ቤቱ ሥራውን በሚገባ እንዳይከናወን ያሰናከለ፤

መ. በቂና ህጋዊ ምክንያት ሳይኖረው ከመሥሪያ ቤቱ በቀረቡ ኦዲት ሪፖርቶች ላይተሰጡ የማሻሻያ አስተያየቶችና ሃሳቦች መሠረት ወቅታዊና አጥጋቢ እርምጃ ያልወሰደ፤

ሠ. የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች እንዲፈጽም በተጠየቀ ጊዜ ፈቃደኛ ሆኖ ያልተገኘ እንደሆነ ከአምስት እስከ ሰባት ዓመት ሊደርስ በሚችል እስራት ወይም በብር 10,000.00 / አስር ሺህ ብር / የገንዘብ መቀጮ ወይም በሁለቱም ይቀጣል፡፡

Article 21.

Offences and Penalty

1. Any person who:

a. Fails to make available documents, oral evidences, and/or any other information, which the Office require for Auditing and having relevancy thereto;

b. Imparts to the Auditor General of the Region any information that he knows to be false or which he has know no reason to believe to be true;

c. Obstructs the proper performance of the Office;

d. Fails to take timely and satisfactorily measures with no adequate reason in accordance with recommendations given on audit reports presented by the Office;

e. Fails to comply with the provisions of this proclamation where he is required to do so ;is punishable with imprisonment from five to seven years or with a fine of Birr 10,000 (Ten Thousand Birr) or with both.

2. ማንኛውም አዲተር፡-

ሀ. የሥራ ግዴታውን ለመፈጸም ወይም በኃላፊነቱ ወይም በሥራ ግዴታው ማድረግ የሚገባውን ላለማድረግ ወይም ማድረግ የማይገባውን ለማድረግ ስጦታ ፣ ገንዘብ ወይም ሌላ ጥቅም እንዲሰጠው የጠየቀ ፣ የተስፋ ቃል የተቀበለ ወይም የቀረበለትን የወሰደ፣ ወይም

ለ. ለሚያደርገው የሂሳብ ምርመራ ተመርማሪው ያቀረበለት ሰነድ ሐሰተኛ መሆኑን እያወቀ እንደትክክለኛ ሰነድ ከያዘለት ወይም ትክክለኛነቱን እያወቀ ሊይዘለት የሚገባውን በሰነድ ሳይቀበለው የቀረ፣ ወይም

ሐ. የክልሉን መንግሥት ገንዘብ ያጭበረበረ ወይም ሌላ ሰው እንዲያጭበረብር ሁኔታዎችን በማመቻቸት የተባበረ ወይም ያሴረ ፣ ወይም

መ. ተገቢ ያልሆነ ጥቅም ለራሱ ለማግኘት ወይም ሌላ ሰውን ለመጉዳት በማሰብ በተመርማሪው የቀረቡለትን መጽሀፍት፣ መዘክሮች፣ መዝገቦች፣ ሰነዶችና ሌሎች ማናቸውንም መረጃዎች እንዲጠፋ ያደረገ ወይም ወደ ሐሰት የለወጠ ወይም እንዲለወጡ ያደረገ እንደሆነ ከአምስት እስከ አሥር ዓመት በሚደርስ እሥራት እና ከብር 10000.00 እስከ ብር15000.00 /ከብር አሥር ሺ እስከ ብር አሥራ አምስት ሺ/ በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፡፡

2. Any Auditor who:

a. In consideration for the performance or for the omission of an act in violation of the duties proper to his Office solicits, exacts a promise of or receives a gift, money or any other advantage; or

b. Accepts any auditable as genuine where he knows that it is not or unduly rejects any valuable document subjected to him by the one to be audited; or

c. Defrauds or cooperates with others by creating conducive conditions so that they can defraud or conspires in defrauding money of the Regional Government; or

d. With intent to obtain or procure undue advantage for himself or to a third person or to cause harm on any other person, causes to disappear or falsify or cause to be falsified or forges any books, documents, ledgers, vouchers, or any other evidence submitted to him by the one to be auditedis punishable with imprisonment from five years to ten years and with fine from 10,000 Birr to 15,000 Birr.

ክፍል አምስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

**አንቀጽ 22
ስለ በጀት**

ዋና አዲተሩ፣

1. የመሥሪያ ቤቱን አመታዊ የበጀት ግምት አዘጋጅቶ ለምክር ቤቱ ያቀርባል፤ ሲፈቀድም በሥራ ላይ ያውላል።
2. ለመሥሪያ ቤቱ የተፈቀደው አጠቃላይ በጀት ተግባርና ኃላፊነቱን በተሟላ ሁኔታ ለመወጣት በቂ ሆኖ ባልተገኘ ጊዜ የተጨማሪ በጀት ፈቃድን የሚመለከት ልዩ ጥያቄ ለምክር ቤቱ ወይም ምክር ቤቱ በማይሰበሰቡበት ጊዜ ለእርሱ መስተዳድሩ ሊያቀርብ ይችላል።
3. አስፈላጊ ሆኖ ባገኘው ጊዜ በክልሉ መንግስት መሠረታዊ የፋይናንስ አስተዳደር መርሆዎች መሠረት የመስሪያ ቤቱ የውስጥ በጀት ዝውውር ላይ ይወስናል።
4. ከተፈቀደው ዓመታዊ የሥራ ማስኬጃ በጀት ላይ የቀጣዩን 3 ወራት ድርሻ የገንዘብ ፍላጎት ፍላጎትን ለገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ በማቅረብ ስራ ላይ እንዲውል ያደርጋል።

Part five

Miscellaneous Provisions

**Article 22.
Budget**

The Auditor General:

1. Prepares and submit the Annual Budget of the Office to the Council; and implement same up on approval.
2. May submit a special request for supplementary budget, where the approved budget is not sufficient for the office to fully implement its duties and responsibilities, to the Council or to the delegated body by the same.
3. May decide on the internal budget transfer of the Office, as he deems necessary, based on the basic finance administration principles of the Regional State.
4. Submit a proportionate appropriation of the approved operational budget for the next three months to the Bureau of Finance and Economic Development, and thereby implement same.

አንቀጽ 23.

ስለ የሂሳብ መዛግብትና አዲት

1. የመስሪያ ቤቱ ሂሳብ በክልሉ መንግስት የሂሳብና የመዛግብት አያያዝ ስርዓት መሠረት ይያዛል።
2. የመስሪያ ቤቱ ሂሳብ በምክር ቤቱ በሚሰየም ብቁ እና ገለልተኛ በሆነ አዲተር ተመርምሮ ውጤቱ ለምክር ቤቱ ይቀርባል

አንቀጽ 24.

ስለአዲት ሥርዓት ወሰንና የጊዜ ገደብ

1. መስሪያ ቤቱ አንድን ሂሳብ አዲት ሲያደርግ እንደ አስፈላጊነቱ በዝርዝር ወይም በናሙና የአዲት ዘዴ ሊጠቀም ይችላል ። ቢሆንም በዚህ አዋጅ ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 2 ከፊደል ተራ ሀ እስከ መ በሰፈሩት ድንጋጌዎች መሠረት ሂሳቦችን አዲት አድርጎ በሚያቀርበው ሪፖርት ውስጥ ለእያንዳንዱ ሂሳብ የአዲት ዘዴውን ፣ ሁኔታና ጥልቀት መግለጽ አለበት።

Article 23.

Books of Account and Audit

1. The Books of account of the Office shall be kept in accordance with the system of keeping of Books of Accounts of the Regional State.
2. The accounts of the Office shall be audited by a qualified and independent auditor designated by the Council, and the result be presented to the Council thereof.

Article 24.

Procedure, Scope and Period of Limitation of Auditing

1. The Office may Audit Accounts in detail of by making use of system of sample checking as circumstances being so. However it shall state the Auditing System, nature and depth for each account in the report which it represent having audited accounts in accordance with provisions provided in sub- article 2 (a) to (d) article 8 of this proclamation.

2. መሥሪያ ቤቱ የሚያከናውናቸው የአዲት ሥራዎች

ሀ. የፋይናንስና ህጋዊነት አዲትን በተመለከተ አዲት ለማድረግ የተደረሰበት በጀት አመት

ለ. የክዋኔና አካባቢ ጥበቃ አዲት ለአዲት ከተደረሰበት ጀምሮ ከሶስት እስከ አምስት አመት

ሐ. የልዩ አዲትን በተመለከተ የልዩ አዲት ጠያቂው ክፍል የሚጠይቃቸው የተለዩ የአዲት አካባቢዎች ይሆናሉ ።

ነገር ግን ወንጀል ተፈጽሟል ብሎ ያመነ እንደሆነ 10 አስር የበጀት ዓመታት ወደኋላ አልፎም ቢሆን አዲት ሊያደርግ ይችላል ።

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ስር የተደነገገው ቢኖርም የአዲት ውጤቱ አስተማማኝነትና ሕጋዊነት አስፈላጊ የሆኑ ማስረጃዎችን የሚያቀርቡና መረጃዎችን የሚሰጡ ብሎም ተጠያቂ የሚሆኑ አካላት በተለያዩ ተጨባጭ ምክንያቶች አለመኖራቸው በዋና አዲተሩ ከታመነበት ሥራው እንዳይጀመር ወይም የተጀመረው እንዲቋረጥ ዋና አዲተሩ ሊወስን ይችላል።

2. The Office shall perform audit activity ፤

a. Financial & regularity Audit the fiscal year that was audited.

b. performance & Environmental Protection is conducted from three to five years

c. Special Audit will be conducted as required by applicant body on specific area .

However, it may conduct auditing even prior to ten fiscal years where it believes a crime to have been committed.

3. Notwithstanding the provision stipulated under Sub-article (2) of this Article, when the auditor general believed that bodies who presents the necessary data and evidences as well as being accountable are not present due to concert reasons for the sake of reliability and legality of the audit result, the auditor general may decide the work not be commenced or the commenced one to be resumed.

አንቀጽ 25.

የሥራተኛ አስተዳደር ህግ

1. የመስሪያ ቤቱን መዋቅርና የደመወዝ ስኬል በማዘጋጀት በክልሉ ምክር ቤት እንዲጸድቅ በማድረግ የመስሪያ ቤቱን ስራኞች ደመወዝና ጥቅማ ጥቅሞቻቸውን ክፍያ ይፈጽማሉ። ዝርዝር አፈጻጸሙን አስመልክቶ በምክር ቤቱ በኩል የማስፈጸሚያ ደንብ እንዲወጣ ይጠይቃል ። በክልሉ የሲቪል ሰርቪስ አስተዳደር ሕግና ደንብ ውስጥ የተመለከቱ መሠረታዊ ዓላማዎችን ጠብቆ መሥሪያ ቤቱ የሚያዘጋጀውን የሰው ሃይል ስምሪት ደንብ በክልሉ ምክር ቤት በማስጸደቅ የመሥሪያ ቤቱ ሥራ አስፈላጊ የሆኑ የሥራተኞችን ቅጥር ፣ ዝውውር ፣ ደረጃ እድገት ፣ የማስተዳደርና የስንብት ተግባራትን በሚጸድቀው ደንብ መሠረት ይፈጽማል።

አንቀጽ - 26

የአዲት ባለሙያዎች ስነ-ምግባርና የሙያ ክላ

1. በመሥሪያ ቤቱ ውስጥ ተቀጥረው ወይም ተመድበው የሚያገለግሉ ወይም
2. የሙያ ፈቃድ ይዘው በክልል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች ውስጥ በውጭ አዲተርነት ተሰይመው የሚያገለግሉ የግል አዲተሮች ዋና አዲተሩ ከሀገር አቀፍ የሙያው ስነ-ምግባር ደንብ ጋር በተገናዘበ ሁኔታ የሚያወጣውን የሙያ ስነ-ምግባር መመሪያ አክብረው የመሥራት ግዴታ አለባቸው።

Article 25.

Administration of workers

1. Effects payment of employees’ salary and allowances by preparing the structure and salary scale of the office and getting approved same by presenting to the regional council. Concerning the particular performance, it requests, through the council, executing regulation to be issued. By respecting the basic objectives of the regional civil service administration law and regulation, and getting approved the office’s human operation regulation by the regional council; it executes the employment, transfer, promotion, administration and dismissal of auditors necessary to the office on the basis of the regulation to be approved.

Article -26

Professionals Ethics & legal protection

1. Auditors those serve being employed or assigned in the office or
2. private auditors serving in the regional state offices and development enterprises assigned as external auditors having professional license shall have the duty to respect the Directive of Code of Ethics to be issued by the auditor general in line the National Code of Ethics.

3. በፍርድ ቤት ካልታዘዘ ወይም በዋና አዲተር ካልተፈቀደ በስተቀር ማንኛውም የመሥሪያ ቤቱ ተሿሚ፣ ባለሙያ ወይም ሠራተኛ እስካልታዘዘና በዚህ አዋጅ አንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ 7 እና አንቀጽ 12 መሠረት ውክልና በተሰጠው አካል የተመደበ ባለሙያ በሥራው አጋጣሚ ያወቀውን ወይም ያገኘውን ምስጢር ሕግ ከሚያስገድደው በስተቀር በማንኛውም ጊዜ የመጠበቅ ግዴታ አለበት።

4. ይህንን አዋጅ በመከተል ተዘጋጅተው ለምክር ቤቱ የሚቀርቡ ሪፖርቶች ዋና አዲተርን እና ምክትል ዋና አዲተርን በፍትሐ ብሔርም ሆኑ ወንጀል ክሶች አያስከስሱም ።

5. አዲተሮች ስራቸውን በሚያከናውኑበት ስፍራና ጊዜ የጸጥታ ችግር ሲያጋጥማቸው ወይም እንደሚገጥማቸው በመስሪያ ቤቱ ሲታመንበት ዋና አዲተሮች ገለልተኛ የደህንነት ጥበቃ እንዲደረግላቸው ሁኔታዎችን ያመቻቻሉ ።

አንቀጽ 27
የተሻሩና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው
ሕጎች

- 1. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን እንደገና ለማቋቋም የወጣው አዋጅ ቁጥር 119/2006 በዚህ አዋጅ ተሻሽሏል።
- 6. ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያ ወይ የተለመደ አሠራር በዚህ አዋጅ ውስጥ በተጠቀሱ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

3. Unless it is ordered by court or permitted by the auditor general, any appointee of the office or expert or worker and any expert who has been given delegation according to Sub-articles 9 and of Article 7 and Article 12 in this proclamation, shall have the duty to be confidential of he has known in his work except legally obligated.

3. 4. Following this proclamation, reports submitted to the regional council following shall not be incurred by the Auditor general or deputy auditor general for civil or criminal charges .

5. 5. When and wherever auditors face security problem while performing their work or when the office believed that they will face security problem, the auditor generals facilitate conditions that neutral security protection to be assigned for the auditors.

Article 27
Repealed and Inapplicable laws

- 1. The Benishangul Gumuz Regional State Office of the Auditor General Re-establishment Proclamation No.119/2014 is hereby amended by this proclamation.
- 2. Any law, regulation, directive or customary practice inconsistent with this proclamation shall not be applicable on matters provided in this proclamation.

አንቀጽ 28.

ደንበና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

1. ለዚህ አዋጅ ተፈጻሚነት የሚያስፈልጉትን ደንቦች ምክር ቤቱ ሊያወጣ ይችላል።
2. መሥሪያ ቤቱ ለዚህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት ለሚወጡ ደንቦች ሙሉ ተፈጻሚነት የሚያግዙ ዝርዝር መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል

አንቀጽ-29.

የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ በክልሉ በሚገኙ ማንኛውም የመንግስት መ/ቤቶች ወይም ድርጅቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

አንቀጽ 30.

አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በክልሉ መንግሥት ልሳነ-ሕግ ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አሰሳ

ሀምሌ 25 ቀን 2011ዓ.ም

እሻዳሊ ሀሰን አላጅብ

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ፕሬዚዳንት

Article 28.

The power to Issue Regulation and directive

1. The Council may issue regulation necessary for the implementation of this proclamation.
2. The office may issue detailed directives helpful for the full implementarion of this proclamation Regulation

Article 29.

The Scope of Implimentation

This Proclamation is implemented on any Government organization or office in the region.

Article 30.

Date Effective

This Proclamation shall enter into force up on the date of publication in the Lissane Hig Gazette of the Regional State.

Done at Assosa,

This Day of Julay, 3/2019

Ashadali Hasen Alajeb

President of the Benishangul Gumuz Region